

Erasmus+ projekts "Elementi"

Nr. 2021-1-LV01-KA122-ADU-000018287

MOBILITĀTES DALĪBΝIEKA DIENASGRĀMATA

Dalībnieka vārds, uzvārds Laura Graudina

Kursa nosaukums: Callygraphy and letterpress. Learn to create. Pick 'N' MIX: Insight into the lettering arts.

Datums, 1.diena 14.04.2023

Dienas tēma: Burtu iespiešana ar rokas presi un senais Italic kursīva raksts.

Ko jaunu es šodien uzzināju?

Mūsu nodarbības notika Itālijas pilsētā Lecce jeb latviskojot – Lečā. Nodarbībām tika izvēlēta zīmīga vieta - LA FABRICA DELLE PAROLE / PRINTING MUSEUM. Muzejā atmosfēra ļoti piemērota radošām aktivitātēm, kas saistās ar drukātiem burtiem, rakstīšanu.

Iepazināmies ar mūsu itāļu pasniedzēju Massimo Polello no Turīnas, kaligrāfu un mākslinieku, kurš vada kaligrāfijas klascs un meistardarbīcas gan savā zemē gan citur pasaulei. Mūsu grupā bija cilvēki no dažādām eiropas valstīm: Šveices, Spānijas, Austrijas, Bulgārijas. Kopā 11 dalībnieki.

Pirmajā dienā mācījāmies, kā izmanto burtu spiežamo presi. Esmu tādu lietojusi, kad mācījos Poligrāfijas arodskolā, taču šeit specifika pielāgota kaligrāfijas specifikai- burti dekoratīvi un skaisti. Tos uzspiežot uz papīra vien jau rodas mākslas darbs!

Katram tika izsniegtais vairākas 35 x 50 cm "Fabriano" un "Canson" profesionālās papīra loksnes burtu spiešanai.

Process bija ļoti aizrajošs, taču ķēl, ka prese tikai viena, līdz ar to nedaudz jāgaida dalībniekiem vienam uz otru. Uz orgstikla plāksnes uzspiež nedaudz "ETCHINGINK" krāsu un speciālu rullīti to izlīdzina plašā klājiņā. Tad paņem koka burtu, kurš ir spoguļattēlā, ar to pašu rullīti vienmērīgi, atkārtoti vienā virzienā rullējot pārklāj burtu ar krāsu. Uz preses uzliekam plānu papīru, lai nesasmērē presi, tad izsniegtu papīru, tad krāsu uz leju koka burtus (svarīgi izdomāt, kādā virzienā tos jānovieto), tad atkal plāna papīra kārtu. Pēc tam stingri turot pārrulē pāri presi, lai uz papīra paliek burta atspiedums.

Kā alternatīvas metodes izmēģinājām koka karoti un speciālu, plakanu plastmasas instrumentu ar rokturīti. Šajā gadījumā paliekam nokrāsoto burtu zem papīra vajadzīgajā vietā, to pieturot no otras puses virs burta rīvējam ar karoti vai iepriekšminēto instrumentu tik ilgi, līdz paliek redzams burta nospiedums. Krāsu no koka burta notīram ar lupatiņu, samērcētu "Jonson baby oil".

Šie burtu nospiedumi tika radīti kā fons mūsu turpmākajās nodarbībās paredzētajam radošajam darbam.

Tika ierādīts kā var panākt speciālu efektus krāsu rullējot pa papīru, kas likās gana dekoratīvi un nosedzoši. Massimo bija paņēmis līdzi noformētus savus paša radošos darbus, kuri kalpoja mums kā iedvesmas avots.

Dienas otrajā pusē Massimo mums parādīja Itāļu kursīva raksta manuskriptus un mūsu uzdevums bija iejusties rakstības stilā un tos kopēt, līdzīgti atdarināt. Alfabetā šķiet diezgan paviršs, nesalasāms. Galīgi nelīdzinās mūsdienu pierastajam latīņu alfabētam, ko viegli salasīt.

Galvenā dienas atziņa

Lai rastos kaligrāfijas māksla, ir jāļaujas rotaļām ar burtu variācijām!

Datums, 2.diena 15.04.2023

Dienas tēma: Kursīva raksta pamati

Ko jaunu es šodien uzzināju?

Šodien mūsu drukātie burti ir nožuvuši un varam jau sākt dekorēt apdrukātās lapaspuses ar Itāļu kursīva rakstiem. Ik pa laikam seko jauns un izaicinošs uzdevums no pasniedzēja puses. Vispirms Massimo mūs iepazīstināja ar 3gs Romas impērijā izveidojušies jaunā kursīva minuskuļu raksta vēsturi un pamatiem. Es iepazinos ar šī latīnu valodas raksta specifiku, burtu nozīmi, tā dažādajām variācijām, proporcijām un kopēju fragmentu no teksta kopijas.

Visgrūtākais šodienas uzdevums bija pašiem uzrakstīt kādus vārdus jaunie pazītājā šriftā. Mēginājām rakstīt vārdus latviski. Pēc tam iepazināmies ar dažādu zilbju ligatūru veidošanās principiem. Turpinājumā rakstījām vārdus, tos savienojot vienu ar otru, garās rindās bez atstarpēm – tādejādi radot fona rakstu (backgroundu).

Galvenā dienas atziņa

Ir grūti analizēt un radīt vienlaicīgi. Vispirms jāapgūst pamati un tad var eksperimentēt un spēlēties ar burtiem.

Datums, 3.diena 16.04.2023

Dienas tēma: Modernā kaligrāfija un kompozīcijas principi

Ko jaunu es šodien uzzināju?

Šodien keramies klāt mākslai. Radošais uzdevums bija rakstīt vārdus bez atstarpēm blīvās rindās augšējos un apakšējos elementus laižot pāri iepriekšējās rindas burtiem.

Vēlāk mācījāmies kā pārveidot burtu formas izstiepjot un palielinot augšējos un apakšējos burtu elementus. Nākamais sekoja vārda sadalīšana pa dažu burtu grupām izmantojot pagarinātus, viegli izlicktus horizontālos elementus, atstājot vārdu kā tādu savienotu.

Tālāk, balstoties uz iepriekšējiem uzdevumiem rakstījām pārveidotos vārdus ciešās rindās vienu zem otru, saglabājot vēlamo ritmu.

Vēl interesanti eksperimenti bija, kā dotos burtus rakstīt ar otīpu, guašu un tušu, veidojot kontrastus starp smalko un plato līniju biezumu. Šeit bija svarīgi turēt otīpu vertikāli un strādāta ar visu roku un plecu, nekustinot pirkstus. Šādā veidā aprakstījām dažas no iepriekš sagatavotajām lapām ar burtu nospiedumiem.

Pēdējā uzdevumā bija jārada "dejojošie burti". M.Polello parādīja kādā veidā grozot lapu un savienojot nelielas burtu grupiņas var iegūt interesantu abstraktās rakstības paraugu. Tāpat viņš parādīja, kā spēlēties

ar efektiem, ar platu, ūdenī saslapinātu otu laižot pāri burtiem iegūt interesantu pludinājuma efektu, jeb līdzīgu efektu panākt rakstot uz slapjas virsmas, kā ar automātisko platgala spalvu panākt šķakstu efektus līnijās. Pastāstīja par kaligrāfijas lapaš kompozīcijas veidošanu rakstot kārtās, izcelot vienu, galveno elementu un respektējot tukšo laukumu.

Viskārdinošākais uzdevums bija dienas otrajā daļā, kad locījām stilīgu grāmatu un mapi mūsu gatavajiem darbiem, īpašā M.Polello izstrādātajā, origami tehnikā. Galvenais noteikums labam rezultātam bija rūpība un precizitāte sekojot paraugiem. Mums tika izsniegti speciāla tumši zila papīra loksne. Mape tika locīta no vienas papīra lapas, neizmantojot līmi, šķeres, īlenus un diegus. Kad mape bija gatava, mēs tajā salikām uz pusēm pārlocītus savus gatavos darbus, kā rezultātā radās tāda kā šķirstāma grāmata. Pēctam no melna papīra salocījām kastīti katrs savai grāmatai, tādā pat tehnikā.

Visu nodarbību laikā M.Polello demonstrēja mums priekšā visus darba uzdevumus. Visi savas gatavās grāmatiņas salika uz galda izstādītē aplūkošanai. Visiem grāmatiņas dominē zilie un oranžie toni, kas vieno. Taču darbiņi katram ir atšķirīgi un apbrīnas vērti.

Grupa apmainījās ar kontaktiem, e-pastu adresēm, arī kopīginofotogrāfējamies.

Nodarbību noslēgumā Polello izsniedza apliecības par kursu beigšanu.

Galvenā dienas atziņa

Mācīšanās procesu ir jāuztver kā eksperimentu, turklāt process ir jāizbauda.

KOPSAVILKUMS:

Kā iegūtās zināšanas varēšu pielietot praksē

- Dalīšos pieredzē ar kolēģiem- plānota radošā darbnīca jūnijā
- Jaunu darbu radīšanai
- Vadot kursus glītrakstīšanas jomā

Projekta laikā apgūtās vērtīgākās metodikas

Pasniedzēja nodarbību vadišanas stils un apgūstamās tēmas pasniegšanas caur savu piemēru demonstrēšanas prizmu.

Noderīga darbā būs metode, kā tiek demonstrēta jaunā viela pieaugušajiem: Visi nostājas ap galdu, pasniedzējs rāda nākamo veicamu uzdevumu to demonstrējot savā izpildījumā un stilā, pa vidu komentējot un paskaidrojot. Nodarbības paskaidrojums ir gan Itāliski, gan Angliski, jo esam vairāk straptautiska grupa, kā vietējie.

Metode, kā tiek analizēti un koriģēti katra dalībnieka panākumi un veikumi, katram individuāli tiek piedāvāti kādi risinājumi, doti norādījumi labāku rezultātu sasniegšanai.

Kopīgais un atšķirīgais (Latvijā un Itālijā) Kaligrāfijas apmācību pasniegšanas metodikā

Kopīgais:

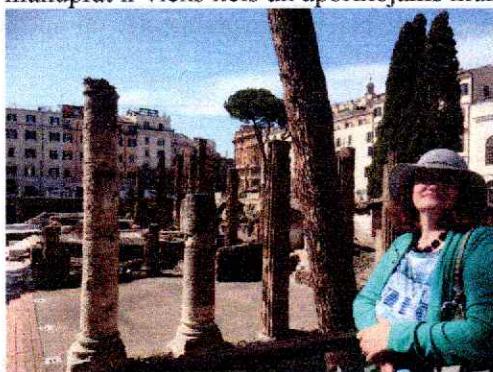
- Ir iespējas uzdot jautājumus un diskutēt ar pasniedzēju neskaidrības gadījumos
- Pakāpeniska uzdevumu izskaidrošana un demonstrēšana sākot no vienkāršākā pārejot uz sarežģītāko.
- Beidzot nodarbību ciklu tiek izsniegti sertifikāti

Atšķirīgais:

- Nodarbībās piedalās cilvēki no dažādām Eiropas valstīm
- Nodarbības notiek svešvalodā (itāļu un angļu), mājasdarbi uzdoti netiek.
- Mūsu nodarbībās parasti visi materiāli ir iekļauti cenā un nav papildu izmaksas un neērtības specifisku materiālu meklēšanā.
- Nodarbībās nenotiek teorētiskās daļas demonstrācijas ar projekta starpniecību uz ekrāna
- Mācību laiks dienā ir ilgāks, ar pusdienu pārtraukumu
- Nodarbības notiek 3-5 dienas pēc kārtas.

Brīvajā laikā gūtās zināšanas un iespāidi – kultūra, daba, sabiedrība, ēdiens utml.

- Pirms nodarbību uzsākšanas bija iespēja apskatīt Romu, kura ir viena no Eiropas mākslas un kultūras pērlēm. Romā ir ļoti liels kontrasts starp senajām, grandiozajām arhitektūras celtnēm un nemītīgo milzīgā pūļa kustību, kāpdu un troksni.
- Redzēju Trevi strūklaku, Panteonu, Kolizeju, Vatikānu, Spāņu kāpnes, Monteciori pili, Konstantino arku, Circo Massimo, Tempio Adriano, Republica laukumu, Villa Medici ar dārzu un daudz ko citu. Visa Roma manuprāt ir viens liels un apbrīnojams muzejs.

- Apskatīju Nacionālās antīkās mākslas un muzeja galeriju Barberini. Tajā atrodas vairāk kā 5000 mākslas darbi, ieskaitot skulptūras, skices un dekoratīvā māksla no 13gs līdz 18gs. Tas bija iespaidīgs piedzīvojums.

Caurmērā visās telpās bija arī grezni, apgleznoti griesti, mākslai varēja pieiet pavisam tuvu klāt un apskatīt, nofotogrāfēt.

- Leča ir Baroka stila pilsēta, to mums bija iespējams aplūkot kādas 2 stundas pēc nodarbību beigām, jo vēlāk iestājās tumsa. Pilsētā paguvām apskatīt un pavērot Duomo laukumu, Chiostro dei Teanti, Convitto Palmieri, AnfiteatroRomano, Porta San Biago, Museo Faggiano, Biblioteca Bernandini un daudzas citas vietas, lai gan tikai no ārpuses. Bijām arī mākslinieku preču veikaliņā.

- Mūsu nodarbības notika FABRICA DELLE PAROLE / MUSEO DELLE STAMPE, kurā pārtraukuma laikā apskatīju senās tipogrāfijas mašīnas un ar tām saistītās tehnoloģijas. Šeit arī atrodās skaista bibliotēka, ar daudzstāvu plauktos izvietoto bibliogrāfisko materiālu, plauktos pie ieejas bija saliktas senlaicīgas grāmatu rindas ar greznām muguriņām.
- Lecce ir tīra un sakopta pilsēta atšķirībā no Romas, kura ir stipri piegružota, iespējams, daudzu tūkstošu tūristu dēļ.

Dalībnieks: Laura Graudiņa, 20.04.2023.